

EVROPSKA KOMISIJA

Bruselj, 04.09.2012

C(2012) 5924 final

Zadeva: Državna pomoč št. SA.34680 (2012/N) – Slovenija
Shema pomoči za odpravo posledic naravnih nesreč

Spoštovani gospod minister,

1. POSTOPEK

- (1) Slovenija je 19. aprila 2012 priglasila shemo pomoči za odpravo posledic naravnih nesreč v Sloveniji. Priglasitev je bila evidentirana pod številko SA.34680 (2012/N).
- (2) Službe Komisije so z dopisom z dne 15. junija 2012 (2012/063450) zahtevale dodatne informacije, ki so jih slovenski organi predložili z dopisom z dne 9. julija 2012 (2012/073486).

2. OPIS POMOČI

2.1. Cilj in geografski obseg

- (3) Cilj priglašene sheme je dodeliti podporo v izrednih primerih, da se nadomesti škoda, ki bi v prihodnosti nastala zaradi naravnih nesreč na celotnem ozemlju Slovenije. Shema zajema le naslednje kategorije prihodnjih naravnih nesreč: potresi, zemeljski plazovi, poplave in snežni plazovi.

Karl ERJAVEC
Minister za zunanje zadeve Republike Slovenije
Prešernova cesta 25
SI-1001 Ljubljana

2.2. Pravna podlaga

- (4) Pravna podlaga sheme je Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami¹.
- (5) Ukrep se izvaja na podlagi naslednjih upravnih predpisov:
 - Zakon o odpravi posledic naravnih²,
 - Uredba o metodologiji za ocenjevanje škode³,
 - Pravilnik o postopkih za ocenjevanje škode in odpravo posledic škode ob naravnih in drugih nesrečah v slovenskem gospodarstvu⁴.

2.3. Trajanje

- (6) Nadomestilo za škodo se lahko dodeli, ko Evropska komisija odobri shemo. Shema bo prenehala veljati šest let po datumu njene odobritve.

2.4. Upravičenci

- (7) Pomoč po sedanji shemi je namenjena malim in srednjim podjetjem ter velikim podjetjem v vseh sektorjih, razen podjetjem iz sektorjev ribištva in ribogojstva, ki jih zajemajo Smernice za preučitev državne pomoči za ribištvo in ribogojstvo⁵, ter podjetjem, dejavnim na področju proizvodnje, predelave in trženja kmetijskih proizvodov iz Priloge I k Pogodbi in iz dela gozdarskega sektorja, ki ga obravnavajo Smernice Skupnosti o državni pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju 2007–2013⁶.
- (8) Po ocenah slovenskih organov se število potencialno upravičenih subjektov na podlagi sheme giblje med 101 in 500.

2.5. Proračun

- (9) Ukrep se financira iz sredstev državnega proračuna Republike Slovenije. Financiranje je na voljo le v primeru dejanske škode, zato natančnega proračuna sheme ni mogoče določiti. V okviru proračunskega načrtovanja je

¹ Zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (ZVNDN, Ur.l. RS, št. 51/06-UPB1, 97/10), http://zakonodaja.gov.si/rpsi/r04/predpis_ZAKO364.html.

² Zakon o odpravi posledic naravnih (ZOPNN, Ur.l. RS, št. 114/05-UPB1, 90/07, 102/07), http://zakonodaja.gov.si/rpsi/r04/predpis_ZAKO3734.html.

³ Uredba o metodologiji za ocenjevanje škode (Ur.l. RS, št. 67-03, 79-04, 33-05, 81-06 in 68-08), http://zakonodaja.gov.si/rpsi/r09/predpis_URED2969.html.

⁴ Pravilnik o postopkih za ocenjevanje škode in odpravo posledic škode ob naravnih in drugih nesrečah v slovenskem gospodarstvu.

⁵ Smernice za preučitev državne pomoči za ribištvo in ribogojstvo (UL C 84, 3.4.2008, str. 10).

⁶ Smernice Skupnosti o državni pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju 2007–2013 (UL C 319, 27.12.2006, str. 1).

predviden letni znesek 10 milijonov EUR in skupni proračun v višini 60 milijonov EUR.

2.6. Upravičeni stroški

- (10) Opredelitev pojma škode, kot jo uporabljajo slovenski organi, temelji na načelu, da so upravičeni le stroški, potrebni za obnovo ali zamenjavo poškodovanega premoženja, da bi se vzpostavilo prejšnje stanje, in sredstev, potrebnih za zagotovitev neprekinjenega poslovanja.
- (11) Ta pojem vključuje zlasti stroške refinanciranja strojev in opreme, ki so bili delno ali popolnoma uničeni zaradi naravne nesreče, stroške za nadomestitev delno ali v celoti izgubljenih zalog materiala, nedokončane proizvodnje, proizvodov in trgovskega blaga ter stroške zaradi izpada prihodka.

2.7. Oblika in intenzivnost pomoči

- (12) Pomoč se po tej shemi dodeli v obliki neposrednih nepovratnih sredstev.
- (13) Skupni znesek pomoči na upravičenca ne sme presegati zneska nastale materialne škode. Intenzivnost pomoči je izražena kot odstotek upravičenih stroškov. Slovenski organi so potrdili, da največja intenzivnost pomoči za nadomestilo škode na nezavarovanem premoženju ali zaradi izpada prihodka ne bo presegla 50 % upravičenih stroškov. Če sta bila premoženje ali izpad prihodka zavarovana pred naravno nesrečo take vrste, ki je prizadela upravičenca, nadomestilo ne bo presegalo 60 % upravičenih stroškov. Višja intenzivnost pomoči za zavarovano premoženje ali zavarovani izpad prihodka bi lahko spodbudila podjetja, da sklenejo zavarovanje za primer izgub ob naravnih nesrečah.

2.8. Ugotovitev naravne nesreče in upravljanje sheme

- (14) Ob naravni nesreči, ki spada v področje uporabe zadevne sheme (potres, zemeljski plaz, poplava ali snežni plaz), lahko lokalna skupnost, podjetje, zavod ali druga organizacija v regiji, kjer je škoda nastala, začnejo postopek ocenjevanja škode, tako da najpozneje v treh dneh po dogodku pošljejo predhodno oceno škode Upravi Republike Slovenije za zaščito in reševanje (v nadaljnjem besedilu: URSZR). Hkrati Agencija RS za okolje (v nadaljnjem besedilu: ARSO) izdela meteorološko poročilo. Če škoda, ki je nastala zaradi naravne nesreče, presega 0,3 % načrtovanega državnega proračuna, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo (v nadaljnjem besedilu: MGRT) šteje, da je nastopila naravna nesreča večjega obsega, odločitev pa sprejme na podlagi poročil lokalnih organov in meteorološkega poročila ARSO.
- (15) Ocenjevanje škode se začne na podlagi sklepa URSZR, ki opredeljuje zadevno območje, pristojne službe, skupine strokovnjakov in časovni raspored za dokončanje ocenjevanja škode. Nacionalna komisija v sodelovanju s službami na regionalni ravni in pooblaščenimi cenilci za ocenjevanje škode pregleda in potrdi oceno škode, ki se pošlje Vladi Republike Slovenije v odobritev. Vlada nato naroči pristojnemu ministrstvu (MGRT), da pripravi program za odpravo

posledic škode po naravni nesreči (v nadaljnjem besedilu: program), s katerim se opredelijo geografski obseg, upravičenci, ocena škode in zagotovljeni znesek pomoči. Nazadnje MGRT na podlagi programa in ocene škode, ki jo je predložila nacionalna komisija, določi višino sredstev, ki so potrebna za kritje škode v gospodarstvu po naravni nesreči.

- (16) Shema upravlja MGRT, ki je tudi organ, ki dodeljuje pomoč, v sodelovanju z nacionalno komisijo in službami na regionalni ravni. Ministrstvo za finance je pristojno za plačila.

2.9. Mehanizem za zagotavljanje pomoči

- (17) Pomoč na podlagi priglašene sheme se lahko odobri le, če morebitni upravičenec iz upravičenega območja odda vlogo. Prosilci morajo navesti poškodovana sredstva in višino škode. Vsaka postavka s seznama škode mora biti podprta z ustreznimi dokazili.
- (18) Materialno škodo prosilcev, ki je posledica naravnih nesreč, morajo oceniti neodvisni cenilci ali skupine strokovnjakov pod nadzorom regionalnih služb in nacionalne komisije za ocenjevanje škode.
- (19) Uporabljena metodologija za ocenjevanje je odvisna od vrste škode. Podrobna pravila za ocenjevanje škode so določena v Uredbi o metodologiji za ocenjevanje škode.
- (20) Škoda na strojih in opremi se določi z modificirano nabavno-vrednostno metodo, ki obsega vrednotenje poškodovanih strojev ter opreme pred nesrečo in po njej. Pri tem se upošteva ocenjena tržna vrednost, vključno z amortizacijo. Nadomestila za škodo ni mogoče zahtevati za stroje in opremo, ki so bili v celoti amortizirani. Višino škode, ki jo prijavi upravičenec, mora potrditi zapriseženi sodni cenilec ali pooblaščen cenilec Slovenskega inštituta za revizijo. Priložene morajo biti tudi kopije zavarovalnih polic, ki se upoštevajo pri izračunu.
- (21) Škoda na zalogah materiala, nedokončani proizvodnji, proizvodih in trgovskem blagu se ugotavlja na podlagi predloženih računovodskih listin (dobavnic, računov itd.), ki dokazujejo njihov obstoj ob nesreči. Škoda na zalogah materiala in trgovskem blagu se določi na podlagi razlike med nabavno vrednostjo in dejansko vrednostjo po nesreči z upoštevanjem zmanjšanja ali povečanja vrednosti v času nesreče zaradi sprememb tržnih cen. Škoda na zalogah se lahko uveljavlja le za tiste vrste blaga, ki so bile v bilanco stanja podjetja prenesene v zadnjih 24 mesecih pred nastopom nesreče. Višino škode, ki jo prijavi upravičenec, mora potrditi zapriseženi sodni cenilec ali pooblaščen cenilec Slovenskega inštituta za revizijo. Priložene morajo biti tudi kopije zavarovalnih polic, ki se upoštevajo pri izračunu.
- (22) Škoda zaradi izpada prihodka pomeni dobiček, ki bi ga podjetje lahko ustvarilo po nesreči, v primerjavi z lastnimi zmogljivostmi pred nesrečo, če nesreče ne bi bilo in bi podjetje normalno poslovalo. Nadomestilo se izračuna

na podlagi povprečnih mesečnih vrednosti ustvarjene dodane vrednosti⁷, pomnoženih s številom mesecev (do največ treh mesecev), v katerih se pričakuje, da podjetje svojega poslovanja še ne bo moglo vrniti v stanje pred nesrečo. Uporabljena metodologija upošteva dobiček iz poslovanja podjetja (EBIT), amortizacijo in stroške dela.

- (23) MGRT po zaključku ocenjevanja škode sprejme sklep o dodelitvi pomoči na podlagi formalnega upravnega postopka. Sklep vključuje zlasti podatke o upravičencu, natančen opis razlogov za dodelitev pomoči, metodo izračuna višine nadomestila, časovni raspored za uporabo dodeljenih sredstev (najpozneje v 12 mesecih) in način plačila.

2.10. Kumulacija

- (24) Višina škode se določi za vsak primer posebej. Znesek prejete pomoči ne sme presegati materialne škode, ki je nastala zaradi naravne nesreče.
- (25) Slovenski organi so potrdili, da se bodo upoštevala pravila o kumulaciji pomoči in da skupni znesek pomoči, ki jo bo posamezni upravičenec prejel iz javnih sredstev in v obliki izplačil zavarovalnin, v nobenem primeru ne bo presegel skupne vrednosti ocenjene škode.

2.11. Nepravilni nalogi za izterjavo

- (26) Slovenski organi so potrdili, da bodo prekinili izplačevanje vsakršne pomoči v okviru priglašene sheme kateremu koli podjetju, ki je pred tem imelo koristi od nezakonite pomoči, ki je bila s sklepom Komisije razglašena za nezdržljivo, dokler navedeno podjetje ne vrne ali vplača na blokiran račun skupnega zneska nezakonite in nezdržljive pomoči ter ustreznih obresti.

2.12. Obveznosti obveščanja in poročanja

- (27) Slovenski organi so se zavezali, da bodo spoštovali naslednje obveznosti obveščanja in poročanja:
- najpozneje v 15 dneh po začetku izvajanja ukrepov (kot je opisano v točki 14) slovenski organi na podlagi priglašene sheme obvestijo službe Komisije o konkretnem primeru uporabe sheme. V tem okviru predložijo podatke, na podlagi katerih se lahko dokaže nastop potresa, zemeljskega plazua, poplave ali snežnega plazua v skladu s členom 107(2)(b) Pogodbe o delovanju Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: PDEU). Poleg tega navedejo že izvedene ali načrtovane ukrepe ter ocenjeno višino škode in pomoči;
 - po izvajanju sheme v konkretnem primeru slovenski organi pošljejo ustrezno končno poročilo najpozneje tri mesece po dodelitvi zadnje

⁷ Zneski temeljijo na podatkih iz izkaza poslovnega izida, obrazca prijave ali drugih dokazil za 12 mesecev pred nesrečo. Če je podjetje pred nesrečo poslovalo manj kot 12 mesecev, se povprečna mesečna dodana vrednost izračuna na podlagi podatkov iz izkaza poslovnega izida ali obrazca prijave ali drugih dokazil za obdobje poslovanja podjetja.

individualne pomoči v zvezi z določeno naravno nesrečo. V tem okviru službam Komisije predložijo podatke, na podlagi katerih se lahko dokaže nastop potresa, zemeljskega plazua, poplave ali snežnega plazua v smislu člena 107(2)(b) PDEU. Poleg tega predložijo podatke o vseh posameznih izvedbenih ukrepih in konkretnem številu upravičencev ter navedejo skupni znesek pomoči.

2.13. Zaupnost podatkov

- (28) Slovenija je navedla, da prigrasitev ne vsebuje nobenih zaupnih podatkov, ki se ne bi smeli razkriti tretjim osebam.

3. OCENA UKREPA

3.1. Obstoj pomoči

- (29) Nadomestilo se zagotovi iz državnih sredstev v smislu člena 107(1) PDEU. Ker bo nadomestilo dodeljeno omejenemu številu podjetij, se šteje, da je ukrep selektiven in daje izbranim upravičencem prednost, kar lahko izkrivlja konkurenco ali bi jo lahko izkrivljalo. Ker shema zajema sektorje in podjetja, ki se ukvarjajo s trgovino med državami članicami, obstaja tveganje, da bi pomoč lahko vplivala na tako trgovino. Predlagani ukrep pomoči zato pomeni državno pomoč v smislu člena 107(1) PDEU.

3.2. Zakonitosti pomoči

- (30) Slovenski organi so izpolnili svojo obveznost iz člena 108(3) PDEU, saj so ukrep pomoči prigrasili pred njegovo izvedbo. Komisija ugotavlja, da bo shema začela veljati šele, ko jo odobri Komisija.

3.3. Združljivost pomoči

- (31) Komisija je prigraseno shemo preučila v skladu s členom 107(2)(b) PDEU, pri čemer je ugotovila naslednje:

3.3.1. Škoda, ki jo povzročijo naravne nesreče

- (32) V členu 107(2)(b) PDEU je navedeno, da se pomoč za nadomestilo škode, ki so jo povzročile naravne nesreče, šteje za združljivo z notranjim trgovom.
- (33) Enotne opredelitve pojma „naravna nesreča“ trenutno ni, vendar Smernice Skupnosti o državni pomoči v kmetijskem in gozdarskem sektorju 2007–2013 vsebujejo določbo v točki 121, ki potrese, snežne in zemeljske plazove ter poplave označuje kot morebitne naravne nesreče. Kategorije naravnih nesreč, ki so zajete v področju uporabe prigrasene sheme, so v skladu s to določbo.

- (34) Poleg tega je Komisija v več sprejetih sklepih že potrdila, da so potresi⁸, zemeljski plazovi⁹, poplave¹⁰ in snežni plazovi¹¹ naravne nesreče v smislu člena 107(2)(b) PDEU.
- (35) Slovenske organe opozarjamo, da se shema lahko uporablja samo za potrese, zemeljske plazove, poplave in snežne plazove v skladu s členom 107(2)(b) PDEU. Slednjega je treba razlagati restriktivno in v skladu s standardi, določenimi s prakso Komisije in sodno prakso Sodišča Evropske unije.
- (36) Tveganje, da se bo pomoč na podlagi priglašene sheme izplačala v primerih, ki niso naravne nesreče v smislu člena 107(2)(b) PDEU, se lahko izključi. V zvezi s tem je treba upoštevati, da lokalni organi ali regije nimajo pristojnosti za odločanje o uporabi sheme, pač pa je to prepuščeno državni upravi. V odločanje o nastopu naravne nesreče je vključenih več organov in pristojno ministrstvo poleg poročil lokalnih organov upošteva tudi posebna poročila Agencije Republike Slovenije za okolje.
- (37) Slovenski organi so se poleg tega zavezali, da bodo službe Komisije obvestili o konkretni uporabi priglašene sheme najpozneje v petnajstih dneh po začetku izvajanja ukrepov (kot je opisano v točki 14). Zlasti morajo predložiti podatke, na podlagi katerih se lahko dokaže nastop potresa, zemeljskega plazua, poplave ali snežnega plazua iz člena 107(2)(b) PDEU. Če zadevni dogodek ne bi pomenil naravne nesreče, bi ta mehanizem obveščanja Komisiji še vedno omogočil, da ustrezno ukrepa.

⁸ Državna pomoč N 459a/2009 – Italija – Shema pomoči za nadomestilo škode, ki jo je povzročil potres v Abruzzu 6. aprila 2009 (UL C 278, 18.11.2009, str. 3).

⁹ Državna pomoč N 364/2010 – Poljska – Shema pomoči za nadomestilo škode, ki so jo povzročile poplave na Poljskem – sprememba N 235a/2010 (UL C 283, 20.10.2010, str. 4); državna pomoč N 235a/2010 – Poljska – Shema pomoči za nadomestilo škode, ki so jo povzročile poplave na Poljskem maja in junija 2010 (UL C 283, 20.10.2010, str. 2).

¹⁰ Državna pomoč SA.33180 – Poljska – Shema pomoči za nadomestilo škode, ki so jo povzročile poplave na Poljskem (UL C 23, 28.1.2012, str. 6); državna pomoč N 359/2010 – Nemčija – Shema pomoči za nadomestilo škode, ki so jo povzročile poplave na Saškem leta 2010 (UL C 283, 20.10.2010, str. 3); državna pomoč N 386a/2009 – Nemčija – Shema za dodelitev državne pomoči za nadomestilo škode, ki so jo povzročile naravne nesreče v Porenju-Pfalškem (UL C 25, 2.2.2010, str. 11); državna pomoč SA.32162 – Slovenija – Pomoč za odpravo posledic škode po poplavah septembra 2010 (UL C 170, 10.6.2011, str. 3); državna pomoč SA.32683 – Italija – Shema pomoči za nadomestilo škode, ki so jo povzročile poplave v Benečiji leta 2010 (UL C 236, 12.8.2011, str. 2).

¹¹ Državna pomoč N 394/2005 – Italija – Podaljšanje načrtovanja delovanja ob naravnih nesrečah (N 433/2000), (UL C 79, 1.4.2006, str. 26.); državna pomoč N 564b/2004 – Avstrija – Smernice dežele Spodnja Avstrija za škodo, nastalo zaradi naravnih nesreč (UL C 270, 29.10.2005, str. 42).

3.3.2. Mehanizem za preprečevanje čezmernih nadomestil

- (38) Da bi bila pomoč združljiva s členom 107(2)(b) PDEU, mora biti sorazmerna s škodo, ki jo je povzročila naravna nesreča, in dokazano mora biti, da je škoda na premoženju, ki jo uveljavljajo upravičenci, neposredna posledica naravne nesreče. Pomoč ne sme povzročiti prekomernega nadomestila za škodo; povrnila naj bi le škodo, ki jo je povzročila naravna nesreča.
- (39) Namen sheme je obnoviti stanje prizadetih subjektov pred nesrečo. Nadomestilo temelji na stroških obnove oziroma nadomestitve prizadetega premoženja (glej točko 10) in ne na vrednosti njegove izboljšave. Poleg tega lahko upravičenci zahtevajo nadomestilo samo za škodo, ki je dokazano neposredna posledica naravne nesreče, pomoč na upravičenca pa je omejena na nastalo materialno škodo (glej točki 10 in 11).
- (40) Za določitev višine škode in potrditev jasne povezave z naravno nesrečo slovenski organi od upravičencev zahtevajo, da takoj po škodnem dogodku skupaj z zahtevkom za pomoč predložijo tudi izjavo z navedbo materialne vrednosti škode, nastale zaradi naravne nesreče. Poleg tega organi, ki v posameznem primeru dodelijo pomoč, preverijo in ugotovijo višino materialne škode, ki je nastala zaradi naravne nesreče (glej oddelka 2.8 in 2.9).
- (41) Pomoč po sedanji shemi in nadomestilo iz drugih virov, vključno iz izplačil zavarovalnin, ne sme presegati vrednosti škode, ki jo je utrpel posamezni upravičenec. Da bi se izognili čezmernim nadomestilom, je treba vsako nadomestilo, prejeto od zavarovalnic, odšteti od zneska pomoči. Čezmerna nadomestila so tako izključena (glej točko 25).
- (42) Na podlagi navedenega Komisija ugotavlja, da shema nadomešča škodo, ki jo povzročijo naravne nesreče, in uvaja ustrezen mehanizem za preprečitev čezmernih nadomestil.

3.3.3. Sklepne ugotovitve

- (43) Komisija na podlagi navedenih preudarkov meni, da se priglašena shema lahko uporablja za škodo, ki bi jo v prihodnosti povzročile omenjene kategorije naravnih nesreč, ne da bi bilo treba tak primer predhodno priglasiti Komisiji.
- (44) V skladu s to oceno Komisija ugotavlja, da je ukrep pomoči združljiv z notranjim trgov na podlagi člena 107(2)(b) PDEU.

4. SKLEP

- (45) Komisija je zato sklenila, da je shema pomoči združljiva s členom 107(2)(b) PDEU.
- (46) Komisija slovenske organe opozarja, da ji morajo v skladu s členom 108(3) PDEU priglasiti vse načrte za refinanciranje, prilagoditev ali spremembo te sheme.
- (47) Komisija je seznanjena s potrditvijo slovenskih organov, da priglasitev ne vsebuje nobenih zaupnih podatkov.

S spoštovanjem,

za Komisijo

*Joaquín ALMUNIA
Podpredsednik*